

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3166/2024. (V. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.513/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének, valamint nemzetközi szerződésébe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Sordélyi-Stark Tímea Diána egyéni ügyvéd által képviselt indítványozó (vagy végrehajtást kérő, vagy jogosult) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozók a 2023. szeptember 18-án benyújtott, az Alkotmánybíróságra 2023. október 30-án érkezett alkotmányjogi panasz indítványukban a Miskolci Törvényszéknek az I. rendű indítványozóval 2023. július 18-án közölt 1.Pkf.20.513/2023/3. számú végzése, valamint a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/11-I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [3] Az Alkotmánybíróság főtktkárának felhívására kiegészített indítvány tartalma szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvével, az R) cikk (2) bekezdésével, a XV. cikk (1) bekezdésével, a XVI. cikk (1) és (3) bekezdésével.
- [4] Az indítvány ezen kívül idézi a 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény 27. cikk 4. pontját, és azt állítja, hogy a megsemmisíteni indítványozott végzések ezt sértik.
- [5] 1.2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [6] A bírói döntések szerint az I. rendű indítványozó mint végrehajtást kérő a 2022. augusztus 18-án iktatott kérelmében 2017. március 1. napjára visszamenőleg kérte végrehajtási lap kiállítását a 2006. február 15. napján született gyermeke vonatkozásában ítéleti hátralékos, folyamatosból keletkezett hátralékos és folyamatos gyermek-tartásdíj végrehajtása érdekében, az adóssal, a gyermek édesapjával szemben.
- [7] Az elsőfokú bíróság az 0507-11.Vh.362/2022/11-I. számú végzésében a hat hónapon túli hátralékos gyermek-tartásdíj végrehajtása iránti végrehajtási lap kiállítását megtagadta.
- [8] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a végrehajtást kérő terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását, és a folyamatos gyermektartásdíjból keletkezett hat hónapon túli hátralékos részre vonatkozóan is a végrehajtási lap kiállítását; amennyiben pedig a törvényszék úgy ítéli meg, hogy a kérelem egységesen bírálendő el, és három vagy négy végrehajtási lap nem bocsátható ki, úgy a végrehajtási lapok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.
- [9] A másodfokú bíróság a végzést helybenhagyta.
- [10] 1.3. Az indítványozók az indítványban – az előzmények, a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság 6.P.20.665/2015/42. számú elsőfokú ítélete, a Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.881/2017/4. számú jogerős ítélete, a végrehajtási lap kiállításáról szóló 0507-11.Vh.362/2022/1. számú kérelem, a Járásbíróság által a kérelemtől eltérő tartalommal, 0507-11.Vh.362/2022/2. szám alatt kiállított végrehajtási lap, a Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/3. számú, a jogosultat hiánypótlásra felhívó döntése, a hiánypótlási felhívásra beadott nyilatkozat (0507-11.Vh.362/2022/5.), a Járásbíróság 0507-11.Vh.362/2022/6. számú végzése, a 0507-11.Vh.362/2022/7. szám alatt a 2. számú végrehajtási lap 3.cb) pontját kijavítva kiadott új végrehajtási lap, a jogosult 0507-11.Vh.362/2022/8. és 9. szám alatt csatolt nyilatkozata, a 10. sorszámu tájékoztatás kérése, a járásbíróág 11-I. és 11-II. számú végzése, a 11-III. szám alatt kiadott végrehajtási lap, a 12., 14., 16., 18. számú irat, a Miskolci Törvényszék 1.Pkf.20.513/2023/3.

számú jogerős végzése – részletes ismertetése után és kritikája mellett előadták, hogy a bíróság döntése alaptörvény-ellenes, a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti, mert a bíróság annak ellenére utasította el a végrehajtási lap kiállítására irányuló kérelmet, hogy az apát a büntetőbíróság jogerősen bűnösnek mondta ki tartási kötelezettség elmulasztása vétségében; továbbá azért, mert a bíróság nem a kiskorú személy érdekeit szem előtt tartva hozta meg döntését. Az indítványozók szerint a bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, és a másodfokú bíróság az irányadó végrehajtási törvénytől *contra legem* jogértelmezésével, a végrehajtási lap kibocsátására irányuló kérelemtől eltérően, rövidebb időtartamra vonatkozóan állította ki a végrehajtási lapot.

- [11] Az indítvány nem tartalmazza szövegszerűen az Abtv. 29. §-a szerinti feltételek mikénti teljesülésének a megjelölését; eszerint a szabály szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] A tartalma szerint a kiegészített indítvány [44] bekezdése a bírói döntést érdemben befolyásoló alapjogsérelem körében a következőkre hivatkozik a [45] bekezdésében: „az elsőfokú bíróság úgy hozta meg döntését, hogy nem a törvény szerint jogviszonyban részes feleket vizsgálta, hanem az indítványozó jogosult törvényes képviselőjét helyezte az indítványozó jogosult helyére, és az ő mulasztására hivatkozással hozott elutasító döntést. Az elsőfokú bíróság szem elől tévesztette, hogy a gyermektartásdíjnak a gyermek a jogosultja (az intézmény a jogalkotó általi elnevezéséből is kitűnően, Ptk. 4:213–218. §), akinek az Alaptörvény és nemzetközi egyezményekben biztosított jogait nem vette figyelembe, ezért eljárása az Alaptörvénybe és nemzetközi szerződéses rendelkezésekbe ütköző. A másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság céltévesztését helybenhagyó végzés meghozatalával fixálta, és indokolása sérelmesebb, mint az elsőfokú bíróságé, mert *contra legem*.”
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.
- [14] Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek az alábbiak szerint, részben megfelel. Az indítványozók a törvényes határidőn belül terjesztették elő alkotmányjogi panasz indítványukat.
- [16] A panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó előírást [Abtv. 27. § (1) bekezdése], az eljárás megindításának indokait és a jogsérelem lényegét, a vizsgálandó bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit is. Az indítványozó a vélt alaptörvény-ellenesség indokait előterjesztette, és az indítvány határozott kérelmet fogalmaz meg – az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdése és XV. cikke (1) bekezdése, továbbá a XVI. cikk (1) és (3) bekezdései vonatkozásában – így megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti határozottság követelményének. Nem felel meg azonban az indítvány ennek a követelménynek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvét és az R) cikk (2) bekezdését illetően, mert ezek az alaptörvényi rendelkezések – az indítvány szerinti összefüggésben – nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak.
- [17] 3.1. Vizsgálni kell azt is az Abtv.-nek a panasz befogadhatóságára vonatkozó, idézett szabályai fényében, hogy támadható-e alkotmányjogi panasszal a jelen esetben a szóban lévő konkrét bírói döntés.
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasz kizárólag az ügy érdemében hozott döntéssel vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben nyújtható be. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {például 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]}. Az Alkotmánybíróság már több döntésében rámutatott, hogy a polgári eljárásjog szabályaira figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik [3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság a végrehajtással kapcsolatos ügyekben született bírósági döntések esetében azt vizsgálja, hogy azok a végrehajtási eljárás érdemében hozott, vagy azt befejező, vagy csak a végrehajtási eljárás során hozott döntéseknek minősülnek-e [lásd például 3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [35]; 3278/2020. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [17]].
- [19] A 3075/2018. (II. 26.) AB végzés végrehajtási lap kibocsátása és visszavonása iránti kérelem tárgyában keletkezett bírói döntések ellen benyújtott panaszt – az indítvány egyes elemeit illetően – tartalmi okból, az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételeknek a hiánya miatt utasította vissza. Az ügyben nem merült fel kifejezetten,

hogy a végrehajtási lap kibocsátásáról szóló döntés vajon az Abtv. 27. §-a szerinti értelemben vett, „az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés”.

- [20] A jelen esetben az indítvány alapján azt kell eldönteni, hogy a végrehajtási lap kibocsátásnak a megtagadása, bizonyos követelés-részeket, a jelen esetben a hat hónapon túli hátralékos gyermektartásdíj végrehajtását illetően, ilyen döntés-e.
- [21] Az Alkotmánybíróság, figyelemmel egyrészt arra, hogy a támadott végzés valamely ítélet szerinti követelés jövőbeni bírósági érvényesíthetőségéről, a jelen esetben a végrehajthatóságáról szól, továbbá figyelemmel arra, hogy a végrehajtási lap kiállításának a megtagadása az említett követelés-rész vonatkozásában a végrehajtási eljárás megindítása megtagadásának, így az eljárás lezárásának számít a végrehajtási lap kiállítása iránti kérelem vonatkozásában, tartalma a szerint, a jelen esetben és körülmények között az Alkotmánybíróság a járásbíró és a törvényszék végzését eljárást befejező, és érdemi döntésnek tekinti az Abtv. 27. §-a alkalmazásában.
- [22] 3.2. Az indítványozók egyike, az I. rendű indítványozó, a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [23] Az Abtv. 27. §-a szerinti érintettség megállapítható: az egyik indítványozó végrehajtást kérő személy volt a bírói döntéssel érintett eljárásban, aki élt fellebbezési jogával. A másik indítványozó ugyan nem volt fél az eljárásban a bírói döntések szerint, de a tartásdíj jogosultja, akinek jogára a bíróság döntése kiterjed.
- [24] Az alkotmányjogi panasz kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesség megállapítására és a megsemmisítésre.
- [25] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [26] 3.4. A panasz nem valamely jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányul, hanem kifejezetten a bírói döntések ellen. Nincs indítvány a Vht. (a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény) vonatkozó, alkalmazott rendelkezése (14. §-a) alaptörvény-ellenessége vizsgálatára. Ez szól arról, hogy tartásdíj behajtására elrendelt végrehajtás esetén a végrehajtható okiratot a lejárt, 6 hónapnál régebbi tartásdíjrészletekre nézve akkor lehet kiállítani, ha a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy a tartásdíjhátralék az adós rosszhiszemű magatartására vezethető vissza, vagy annak érvényesítését alapos okból mulasztotta el. Vagyis nem merül fel a jelen esetben az indítvány alapján a bírói döntésen túlmutató, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [27] 3.5. A fentiek alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően pedig az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [28] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jog sérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [30] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíró szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB vég-

- zés, Indokolás [14]–[15]} Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [31] A bíróságok döntései tartalmazznak érvelést arról, hogy az adott követelést illetően a végrehajtási lap kiállítását a Vht. alapján miért kellett megtagadni (Járásbíróság végzése indokolása 2. és 3. oldal, Törvényszék végzése Indokolása [31]–[47]). Az idézett állandó gyakorlat alapján az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a végrehajtási lap kiállításának a megtagadása a bírói döntésekben szereplő okok mellett helyes volt-e, vagy másik bíróság másként döntött volna.
- [32] Tehát az alkotmányjogi panasz a konkrét ügyben a hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvény-ellenességet.
- [33] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.
- [34] 3.6. A panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti hatáskörre hivatkozva kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását. Az is szerepel a panasz indítványban, hogy a bírói döntés ellentétes nemzetközi egyezményvel. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján – az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa vagy bíró indítványára – a jogszabályoknak a vizsgálatát végezheti el nemzetközi szerződésbe ütközést illetően. Az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásában konkrét ügyben hozott egyedi bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközése vizsgálatára {3207/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [20]}. Ezért az indítványt ebben a részében is vissza kellett utasítani az Ügyrend 30. § (2) bekezdés f) pontja alapján.

Budapest, 2024. április 9.

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2286/2023.

